

Előfiz. díj helyben:
Egész évre . 8 frt.
Félévre . . 4 »
Negyedévre . 2 »
Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
Egész oldal . 20 frt.
Fél oldal . 10 »
Negyed oldal 5 »

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII-ik kör, Virág-utca, 337-ik hszám.

Ugy a kéziratok, mint a hirdetések ott vétenek fel.

«Nyilttér» sora 15 k.

Kisebb hirdetéseknel minden szó után 5 kr. és a kincstári illeték számítottatik.

Egyes szám ára 10. kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Nyilt levél:

gróf Apponyi Albert országgyűlési képviselőhöz.

Mélyen tisztelt gróf ur!

Mindazon javaslatok, miket méltóságod a „Vármegyei Reform“ kormánytervezetének javítása érdekében eddig körvonalazott, egytől-egyig mind igen czélszerűek s okvetlenül elfogadandók, — mindazonáltal ki nem elégitik a „fő-biztosítékoknak“ követelményeit, mert: nem a gyökerénél, — hanem a legvégső ágaiban gyógyítják a már elfajult beteg helyzetet, holott a radikális javított életrend alapján mindezen secundár utóbajokból már eleve meg kell óvni az Organismust, a mig az még teljesen ép és egészséges, s lehetlenné tenni, hogy az megmetyeztessék.

Valamint Koelnak a „tüdővész elleni Arkanuma,“ csak egy elkésett segélynek értékével bir, — ha egész életünket: bűdös, poros, füstös légkörben és poshadt vízzel agyonfertőztettük — époly keveset használ a „választási-visszaélések megfegyelmzéséről“ intézkedő legrészrehajlatlanabb, legkitünőbb törvény is, ha már maga a „választási módszer“ minden visszaélésnek, anyagi és erkölcsi Corruptciónak tár: kaput nyit — mindekelőtt tehát: egy oly „választási törvényt“ kell hoznunk, a mely eredménytelenné, czéltalanná s ennél fogva lehetlenné tegye. Az anyagi és erkölcsi vesztegetéseknek minden kísértéseit, a mely még idejekorán kiemelje nemzedékünket az általános erkölcsi sülyedésnek azon mélyeséges fertőjéből, mibe azt a nép nagy zömének teljes elrontásával s az értelmi tekintélynek végkénti aláadásával, s így a megfontolt józan hazafiság uralmának mindinkább növekvő kiirtásával; a jelenlegi „választási rendszer,“ nek zsbvá-sárja juttatta.

Hasonlókép: az „államosított közigazgatás“ alkotmányos és törvényszerű helyességének biztositékaul; a „szolgálati Pragmatika“ a „közigazgatási bíróság,“ és „fegyelmi törvény“

csakis másod és harmadlagos orvosságok értékével birnak. A vármegye közönség független és hamisítatlan közvéleményének, mint első sorban érdekelt félnek, közvetlenül gyakorlandó ellenőrsége után, Ezen első gyakorlati ellenőrzésnek önállóságát és függetlenségét kell tehát mindenekelőtt biztositanunk, — s akkor fognak a föntjelzett orvosságok az utóbajokban biztos segélyt nyújtani, hogyha már is a bajok gyökerénél a nyilvánosságnak és közvetlenségnek őrszeme fölfedezi mind e bajok eredetét s már első csirájukban azokat elhárítani törekszik a nemzet életfájáról.

(Folyt. köv.)

Városi közgyűlés.

9-én folyt le a közgyűlés első napja, a melyben egy pont megvitatása a többit mind háttérbe szoritotta.

E pont a gymnasium kérdése volt.

A jelentések felolvasása után Mamuzsits Agoston és társai indítványa került sorra, melylyel kapcsolatosan felolvasatott a gymnasium építkezési ügyére vonatkozó miniszteri leirat, jobban mondva „leczke“, mert a hatóság ismét kemény leczkét kapott felülről. Az indítványok rögtöni tárgyalása ellen Miloszávlyevits Milán szólalt fel, indítványozva, hogy az egy rendkívüli közgyűlés elé terjesztessék.

Hosszas vita fejlődött ki ebből, mire Miloszávlyevits indítványát visszavonta ugyan, de a főispán „sic volo sic jubeo“ szokása ezt nem vette figyelembe.

A gymnasium kérdésének az napi tárgyalása vagy elejtésére névszerinti szavazást rendelt a főispán. A tárgyalás mellett 111, ellene pedig 26 szavazat szólt.

Erre Mamuzsits Agoston fejtegette hosszabban a tanító-rend előnyeit és úgy anyagi, mint erkölcsi hasznát, azt állitva többek között, hogy a tanítórendi iskolák látogatottabak a világiakénál, stb. Beszédje után a közgyűlés Miloszávlyevits indítványának tárgyalását elfogadta. E kérdéshez az első fölszó-ló Gály György volt. Hevesen kikelt a papi rend behozatala ellen.

Tárgyaltatott az elemi iskoláknak a főgymnasium helyiségéből leendő kihelyezése és egy téli tornacsarnok felállítása tárgyában. Felterjesztés intéztetik a vall. és közokt. miniszteriumhoz az iránt, hogy a három elemi osztálynak a gymnasium helyiségéből leendő kihelyezése és annak udvarán felállí-

tandó tornacsarnok felépítésére vonatkozó rendeletét függessze fel, mert a város elemi iskolái a miniszterium által tett észrevételek figyelembevételével átdolgozott tervek alapján a jövő év folyamán felépülnek s akkor a kérdéses elemi iskolák minden költség nélkül kitelepihetők lesznek.

Olvastatott a tanács javaslata a műtak létesítésére szükséges 300,000 frt kölcsön felvétele tárgyában. A tanács a számvevőségnek e tekintetben tett számításai alapján a benyújtott ajánlatok közül a „Pesti magyar kereskedelmi bank“ ajánlata a legolcsóbb, amennyiben nevezett bank hajlandó a város közönségének, a város vagyonának lekötése nélkül csupán az utadó alapra 41 évi tőke és kamat törlesztés mellett 300,000 frtnyi kölcsönt 5.82%-al nyújtani. A kölcsönügylet megkötésére Mamusich Lázár polgármester, Vojuich Máté főügyész és Szigethy József pénzügyi tanácsnok küldetnek ki.

Olvastatott a tanács javaslata a bajmoki és csantavéri korcsmaépületek eladása tárgyában. A közgyűlés határozata folytán mindkét korcsmai épület — a hozzátartozó melléképületekkel együtt — nyilvános árverés útján el fog adatni.

A ludasi temető kibővítéséhez szükséges 1000 □ ölnyi földterület — ölenkint 65 krjával — megvétetni határozatott.

Felolvasatott a jogügyi bizottság javaslata az izraelita iskolák segélyezése illetőleg átvétele iránt.

A jogügyi bizottság méltányosságból azt a javaslatot teszi, hogy az izraeliták két felekezeti iskolája a közös kötelékbe befogadtassék, magától értetődvn, a két tanítóval együtt, akik törvényeink szerint 10 év előtt semmi esetre sem fognak nyugdíjaztatni.

Dr. Dominus Simon bizotts. tagnak a jogügyi bizottság javaslata nem tetszik, mert szerinte olyan ajánlatot adott a mi a zsidó hitközség óhajának nem felel meg, ő ragaszkodik ahhoz, hogy a város a zsidó hitközségnek subventio címén adjon évenkint 3000 frtot (Általános felháborodás.)

Pertich Mihály árvaszéki elnök pártolja a jogügyi bizottság javaslatát, már csak azért is, hogy újból ne ismételhessék azt a komédiát, mit a 70-es évek elején a zsidó tanító átvétele után véghez vittek. (Közbe kiáltások minden oldalról: Ugyvan. Igaz.)

Mamuzsich Lázár polgármester statisztikai adatokkal kimutatja, hogy az 1773 lélekből álló zsidó hitközségnek a követelése mennyire tulesigázott.

A közgyűlés a jogügyi bizottság véleményének félretételével a zsidóhitközséget kérelmével elutasítja, miután az 1868. év 38. t. c. 36. §-sa ezen város lakosainál nem alkalmazható, mert a törvényhatóság iskoláit közjövdelemből, s nem a közjövdelem után

antúgyi célokra kivetett községi pótdoból tartja fenn.

Felolvasatott a m. kir. belügyminis-
teriumnak leirata a járda lerakások engedélye-
zésére és az aszfaltrozása vonatkozó ajánla-
tok elfogadása tárgyában.

A tanács javaslata szerint a beérkezett
négy ajánlat közül a „Magyar aszfalt rész-
vénytársaság“ ajánlata 3051 frt 86 krral
olcsóbb, tehát az engedélyezett utcákban és
jávahagyott tervezetben kitüntetett aszfalt
munkálatok 118,149 frt 04 kr. árban vannak
felszámítva, melyben az időközi 5% kamat
is befoglaltatik; ennél fogva a „Magyar asz-
falt részvénytársaság“ mint etekintetben egye-
dűli hazai vállalat javára és terhére jóváha-
gyatni véleményezi annál is inkább, mert az
anyagja ép oly jó és tartós, mint a „Neuch-
tel Asphalte Company“ aszfaltja.

Frankl István városi főmérnök statis-
tikai adatokkal kimutatja, hogy a magyar
aszfalt ugy jószág, mint tartósság tekintetében
az angol aszfalttal egészen egyenlő s miután
az ő számitása szerint a magyar és angol
ajánlat között a különbözet 12,000 frt, ennél-
fogva részéről a „magyar aszfalt részvény-
társaság“ ajánlatát pártolja és elfogadásra me-
legen ajánlja.

Antunovich Máté a „Neuchatel Asphalte
Company“ ajánlatát pártolja, mert az — né-
zete szerint — „kézzel foghatólag“ jól állítja
elő az aszfalt járdákat.

Mácskovics Titus építésmérnök szak-
szerűen szól a tárgyhoz és meggyőző érvek-
kel constátálja, hogy a magyar és angol asz-
falt anyagja egyenlő tartósságú és hozzá még
a magyar aszfalt jóval olcsóbb is. Hazafüi
kötelességet vél teljesíteni, midőn a „magyar
aszfalt részvénytársaság“ ajánlatát — mint
e téren szakember — a közgyűlésnek aján-
lani bátorodik. (Éljenezés.)

Mamusich Agoston bizotts. tag nagyon,
hosszasan beszélt az angol aszfalt mellett
melynek jószágát és tartósságát — ugymond
— az egész világon elismerték.

A „Neuchatel Asphalte Company“ aján-
lata mellett Pertich Mihály, Gálly György
és Vermess Lajos bizotts. tagok is felszóla-
lta, végül pedig Mamusich Lázár polgár-
mester a tanácsi javaslat elfogadását aján-
lotta.

Elnöklő főispán az ügyet szavazás alá
bocsájtva a közgyűlés — csekély többség-
gel — a „Neuchatel Asphalte Company“ an-
gol társaság ajánlatát fogadta el. Együttal
kimondatott, hogy az összes ajánlatok felül-
vizsgálat és jóváhagyás végett a nagymélt.
m. kir. belügyminisiteriumhoz felterjesztendő.
Több tárgy nem lévén, az ülés feloszlott.

Bácska szennyese.

I.

A „Zombor és Vidéke“ m. é. 92. szá-
mában „községi jegyzők és a közigazgatás“
czim alatt megjelent vezércikkben Bácsme-
gye főszolgabírái azzal vádoltattak, hogy a község-
jegyzői állásokat pénzért osztogatják.

E vád következtében a megye fő és
alispánja hivatalos communiquét tettek közzé,
melyben fölhívták a megye közönségét, hogy
mindazok, a kik a súlyos vádról tudomással
birnak, tegyenek konkrét aiakban följelentést.

E felhívás természetesen eredmény-
telen maradt, de a közfigyelem fokozottabb
mérven irányult a megürült jegyzői állások
betöltésére. Ezt megelőzőleg néhány hóval
tartatott meg Kolluthon a jegyzőválasztás,
mely alkalommal a főszolgabíró kijelölési
jogánál fogva első helyre Zimmermann György

kolluthi aljegyzőt, másod sorban Neszmirák
Mátyás sztanisitsi jegyzőt, harmadiknak pedig
Lovász István esonoplyai aljegyzőt jelölte ki,
mellözve a kolluthiak jelöltjét Szende Lőrincz
krusevlyai jegyzőt.

A kolluthiak választói jogaikkal élve,
miután tudták, hogy a rendkívüli jövedel-
mekkel bíró Sztanisits községet, mely 6865
lakossal bír, ott nem hagyja Neszmirák a
2599 lakossal bíró Kolluthért, s így a szta-
nisitsi jegyző pályázata komolyan nem vehető,
megválasztották Lovász István esonoplyai
aljegyzőt. Ezt látva a főszolgabíró, legott
nyilatkozatot vett ki kabája zsebéből, mely
szerint Lovász a pályázattól visszalép, s ez
alapon a legvakmerőbb czinizmussal Zimmer-
mann Györgyöt hirdeti ki megválasztottnak.

Ily vastag törvénysértés megtorlása elől
még Bácsmegeye közgyűlése sem zárkozhatott
el, s a rigyiczai kerület orsz. képviselőjének
Latinovits Ernőnek indítványára a választás
megsemmisítését, s új választás megtartását
mondotta ki. Az új választás a főntebb jel-
zett fő és alispáni communique után pár
hétrel 1890. év decz. 28-án ejtetett meg.

A főszolgabíró eleve kijelentette, hogy
Kolluthon más, mint Zimmermann jegyző
nem lehet, s a kolluthiak félve a főszolgabírói
fenyegetésektől, egyenesen a belügyminis-
teriumhoz fordultak oly kérelemmel, hogy a
főszolgabíró utasítsa a törvényrende-
leteinek szigorú betartására, s főleg arra, hogy
kijelölési jogának gyakorlása alkalmából ne
mellözze a választók jelöltjét. Két ízben is
kérvényeztek a kolluthiak eredménytelenül
és végre is nagy erőfeszítések között tudták
megakadályozni azt, hogy jelöltjük kellő idő-
ben benyújtott pályázati kérvénye főszolga-
bírói intrika következtében elkésettnek ne
tekintessék.

Egy erélyes hangú kérvény a főispán-
hoz meggyőzte a főszolgabírókat arról, hogy
az intrika földerttetett.

Mit tegyen tehát, hogy mégis az ő
jelöltje legyen jegyzővé?

A pályázók közül egyet reábert, hogy
vonja vissza kérvényét, maradt három folya-
modó u. m. Zimmermann, Szende Lőrincz
és Sinkó István.

A főszolgabíró a legmerészebb eszkö-
zöktől se riadt vissza de a fő és alispáni com-
munique által alarmirozott közvélemény dac-
zára, a törvény világos rendelete ellenére
daczára a helyi sajtó éber magatartásának,
daczára a minisiteriumhoz intézett kérvé-
nyeknek megmerte azt tenni, hogy a kellő
kvalifikációval bíró pályázók mellözésével
egyedül Zimmermann Györgyöt jelölte ki, s
a választók élénk tiltakozásai daczára meg-
választottnak deklarálta.

Hogy mivel indokolta e merész tettét,
s mily alapon hagyta jóvá e cselekményét
a megyei közgyűlés, azt a beadott fölebbezés
részletesen méltatja, melynek alapján fog e
hallatlan visszaéles fölött fog közelébb a
belügyminisiterium ítélni.

Nem merem azt állítani, hogy a zom-
bori főszolgabíró pénzért adta volna a kol-
luthi jegyzői állást, és ily állítás bizonyítás
nélkül nem is tarthat számot hitelre. de jo-
gosan kérheti bárki, miért ragaszkodott a
főszolgabíró minden áron Zimmermann meg-
választatásához.

S e kérdésre kielégítő feleletet nem
kapunk.

A dolgok ilyenén állásában csak egy
lehetőség tartja aggodalomban a kolluthiakat
s ez az, hogy hátha a belügyminisiterium is
helybenhagyja a törvénytelen választást?

A kolluthiak felebbezését ismertetni fogjuk.

Irodalom, művészet.

B. Polgár Gyula, az egyedűli imi-
tátor, e hó 11, és 12-én tartotta a „Pest
szálloda“ uagytermében magán szini előadá-
sát szép számu közönség előtt. Jó hirneve
már megelőzte és az ehhez kötött várako-
zásnak sokkal inkább megtelelt, hogy sem
gondolhattuk volna, tekintve a szokatlan kü-
lönleges módot, a melylyel a legkényesebb
izlésű közönség érdekeltségét és figyelmét
is le tudja kötni egy egész színházi estén
keresztül. Valóban rendkívül tehetség és
ügyesség kell ahhoz, hogy oly sokoldalú
téren a legapróbb részletekig kifogásolhatlan
izléssel és kaczagató humorral egy ember
egy kellemes estét szerezzen az ily dolgok-
ban rendesen bizalmatlankodó közönségnek.
— Hosszu tanulmány, nagy és helyes em-
berismeret kell ahhoz, hogy valaki ilyet pro-
dukálhasson. A különféle nemzetek hű dia-
lectusa-, beszédmódorával, — és arczjátékával
bámulatot kelt. Különösen ez utóbbi legerő-
sebb fegyvere, melylyel kételkedésbe ejti a köz-
önséget, vajjon az a sok nyelvű, sajátágu
és különféle tulajdonsággal bíró nemzetbeni
ember, nem e testesül meg benne egyenkint.
Egyik legérdekesebb és mulattatóbb részét
képezte előadásának, mikor a régi „Ké-
peddel alszom el“ nótát alkalmaz-
va olyan formán, mint az a leghiresebb
zeneszerzők feldolgozták volna és minden
mozdulatában, arczjátékában, s hanghordozá-
sával oly következetes és karakterisztikus,
hogy a közönség abban a körben és tárgy-
nál érzi magát mindig a melyről beszél. Ez
már csak művészek sajátága.

Hangja tiszta csengésű és oly gyakor-
lott a skálája, hogy a legnehezebb zeneré-
szeket a zenekar mellett, mint egy másik
zenekar adja elő.

Különösen meglepő volt az utolsó rész,
melyben egyes nevezetes férfiak alakjait ál-
lítja szemünk elé oly természetes hűséggel
és pillanatnyi idő alatt, hogy azt látni kell,
hogy elképzelhessük.

Törvénytörési csarnok.

Két orvos hamis közokirata.

Ez a czim felette furesán hangzik s
alig merjük hinni, hogy igaz legyen, misze-
rint két orvos adjon ki hamis közokiratot.

A látszat pedig ezt mutatja.

Ime az eset:

Mészáros Mátyásné szent istváni lakos-
nő (Baja mellett) 1889. deczember hóban a
katlanon vizet forralt. Valami sürgős dolga
miatt pár perczre kilépett az udvarra s amint
visszament, borzadva látta, hogy másfél éves
fiacskája a forró vízzel telt fazekat magára
rántotta s egész testecskéje össze van égve.
A kis gyermek harmadnapra meghalt, az
anya pedig gondatlanságból eredő emberölés
miatt kriminalisba került, miután dr. Stern
szent-istváni és dr. L adányi Mór bajai
orvosok a holttest felboncolása és a halál-
okok megállapításával megbiztatván, irásbe-
lileg oda nyilatkoztak, hogy a gyermek
égési sebeiben halt meg.

A mult év folyamán a szabadkai kir.
törvénytörésnél megtartott bűnügyi végtár-
gyaláson az anya azt erősítette, hogy gyer-
meke torokbajban és nem égési sebeiben
halt meg. A két orvos által kiadott, egész
ivre terjedő részletes bonczjegyzőkönyv azon-
ban ellenkezőt mondott.

Mikor a bonczjegyzőkönyvet olvasták,

az anya figyelmes kezdett lenni a közbe vágott: ugyan mit olvasnak? hiszen az ő gyermekét nem boncolta fel senki.

A bírák egymásra néznek; az asszony hasudik.

Igazat mondok én, kérem alássan, a mit a doktorok mondanak, az nem igaz.

E törvényszék kénytelen volt a tárgyalást elhalasztani, s elrendelte az újabb kitűzendő tárgyalásra a bonczjegyzőkönyvet felvett két orvos megidőzését is.

Ily stádiumban került az ügy újabb tárgyalás alá a múlt héten, a mikor azonban csak az egyik orvos, dr. Stern jelen meg, dr. Ladányi pedig távollétével tündökölt.

Az asszony megmaradt állítása mellett, az orvos is ragaszkodott a jegyzőkönyv mint közokirat valódiságához.

A végtárgyalást ismét el kellett halasztani. A törvényszék elrendelte a hulla felásátását s szakértői megsejtelését.

Ez f. évi április hó 7-én megtörtént, s a vélemény 9-én, tehát most csütörtökön be is adatott.

A helyszínére utazott Krecsmarik alügyész, Kovács törvényszéki aljegyző, Dr. Tóth Béla törvényszéki és Dr. Schnier kórházi orvos.

A kis sirdomb magas ponton fekszik, s a koporsót teljes ép és száraz állapotban találták.

A koporsó felnyitása után a hulla kivételén, még rothadásba át nem ment pergamentszerű bőrrel borítva találtatott, de bár a legapróbb részletekig megvizsgálta is a bizottság, a testen egyetlen karczolatát nem talált!

A két orvos bonczjegyzőkönyve tehát a valóságnak nem felel meg, s így nagyon valószínű, hogy a szegény meghurczolt anya felmentése mellett azok kerülnek a vádlottak padjára, a kik szakértő (?) véleményekkel az ügy is lesújtott anyát oda juttatták.

H I R E K.

Az a rendelet, mely megtiltja a lakásokból a port és piszkot az ablakon keresztül a nyílt utcára kiszórni s illetve kirázni, semmi tiszteletben nem áll. Napról napra tanui vagyunk miként rázzák a szemetet a járó kelő közönség nyakába. Csak tegnap is tanui voltunk midőn reggeli 10 órakor Milkó Salamon kereskedése feletti, közvetlen a városház átelleni ablakból egy nagyobb poros pokróczot a közönség nyakára ráztak.

Kuntios Krisztó a régi 50. 60-as gárda egykori jó hírű kocsmárosnéja tegnap reggeli 7 órakor egy gerendán keresztül vont kötél által kioltotta életét. Holt testét bonczolásra a városi közkorházba szállították.

Berovics utbiztos nem fér a bőrébe és valószínűleg látszik, hogy gondolkozása nincs a helyes mederben. Nem ártana még nem késő, elmebeteg állapotát szigorú orvosi vizsgálat tárgyává tenni, mert az csak még sem járja, hogy minden adott ok nélkül a városháza előtt nyíltan garázdálkodjék.

Rendőri hír. Evetovics pósta kihordó apja eddig ismeretlen okból tegnap öngyilkos lett. — A hullát bevitték bonczolásra a közkorházba.

A vöröskereszt egyesület által f. évi márczius 30-án (husvét hétfőn) a „Pest város”-hoz czimzett szálloda nagytermében — alaptökéjének gyarapítására — rendezett táncvigalma alkalmával é következő felülízetések eszközöltettek, és pedig: Bicskeyné Vojnich Mária ivén: özv. Hoffmann Mihályné 2 frt. Szilasi kereskedő 1 frt, N. N. 10 kr.

Temetkezési vállalat 1 frt, N. N. 3 frt, Inkey Luiza 3 frt, N. N. 3 frt 50 kr, Sugár Mánó 1 frt, Meznerits Dénes 1 frt és Bicskeyné Vojnich Mária 10 frt, összesen 25 frt 60 kr. Antunovich Istvánné ivén: Antunovich Istvánné 3 frt 50 kr. Dr. Békefi Gyuláné ivén: Stajer Gyula 50 kr. özv. Vojnich Jakabné ivén: özv. Mukicsné Frida 50 kr. és özv. Vojnich Jakabné 10 frt, összesen 10 frt 50 kr. Vojnichné Adamovich Livia ivén: Lichtneckert András 2 frt, Kunetz üveges 50 kr. Frank Sándor 1 frt 50 kr, Hirsch Mihály 5 frt és Vojnichné Adamovich Livia 5 frt, összesen 14 frt; özv. Szárits Károlyné ivén: N. N. 5 frt. Dr. Antunovich Józsefné ivén: Vuics Tivadar 1 frt 50 kr, özv. Mucsalovné 2 frt és dr. Antunovich Józsefné 5 frt, összesen 8 frt 50 kr. Vojnich Simonné ivén: Tassig Vilmosné 3 frt. Vojnich Imre ivén: Szemző Gyula 3 frt 50 kr. br. Rédl Béla 3 frt 50 kr, Manoilovich Emil 1 frt, Jankovich Laczi 1 frt, Sándor Béla 3 frt 50 kr, Neumann Vojnich Boris 2 frt, Janiga János 1 frt 50 kr, Farkas János 4 frt, Bittermann József 4 frt 70 kr, Fürst János 3 frt 50 kr. Cvetkovits Péter 5 frt, Dragulics Pál 5 frt és N. N. 50 kr, összesen 42 frt 20 kr. Vojnich Szemző Jozefa ivén: özv. Mohacsek Luiza 1 frt, Siskovich Tamás 7 frt, Weinberger Lajos 50 kr, Radics Sarojlics Micza 5 frt, dr. Miloszávlyevitsné Milinovich Emilia 50 kr, Kállay Albert 3 frt 50 kr, Ivánka Imre 3 frt 50 kr, id. Vojnich Sándor 1 frt 50 kr, Malagurszky Alajos 1 frt, Vojnichné Szemző Jozefa 15 frt és id. Vojnich Lukács 15 frt, összesen 53 frt 50 kr. Dr. Reisner Lajosné ivén: Stajer Gyula 1 frt, Jóó Károly 1 frt, Rostás Mátyásné 50 kr, Jóó Nándor 50 kr és N. N. 50 kr, összesen 3 frt 50 kr. Kramer Antalné ivén: Geiger A. Mórné 1 frt 50 kr, Hirsch J. Lipót 1 frt, ifj. Geiger Mór 1 frt, N. N. 50 kr, Schwimmer Miksáné 1 frt, Halbrohr Adolfiné 2 frt, Halbrohr Sándorné 1 frt, özv. Halbrohr Mórné 2 frt, Freudenberg Zsigmondné 1 frt 50 kr, Székely Simonné 1 frt, Kunetz Józsefné 1 frt és Kramer Antalné 2 frt, összesen 15 frt 50 kr. Özv. Vojnich Alajosné ivén: özv. Vojnich Alajosné 6 frt 50 kr és Vojnich Márk 3 frt 50 kr, összesen 10 forint. Mamuzsich Lázárné ivén: Mamuzsich Lázár 7 forint 50 kr. Magyar Mariska ivén: Regényi Lajos 3 frt, Törlei Antal 3 frt 50 kr. id. Vojnich Máté 50 kr. Karkecz Alajos 50 kr, Kuti Mihály 50 kr, Hevér Géza 50 kr, özv. Birkáss Józsefné 50 kr és Magyar Mariska 5 frt, összesen 14 frt. Dr. Milassin Miklós ivén: Olay Lajos 8 frt 50 kr és Ormann Kálmán 50 kr, összesen 9 frt. Birkásné Szucsits Adrien ivén: dr. Goosz ezredorvos 229 frt 50 kr. Az összes felülízetésekből 229 frt 30 kr, az eladott 326 drb (1 frt 50 kros) beléptijegy után 489 frt, karzat és családjegyből pedig 21 frt 50. folyt be. Tehát az összes bevétel — a felülízetésekkel együtt — 739 frt 83 krt tesz ki, ebből levonva 204 frt 20 kr ki dást, marad tiszta bevétel: 535 frt 60 kr.

Mindenféle. Széchenyi Sándor gróf Tolnamegye vadászati statisztikájáról érdekes kimutatást tett közzé, mely szerint 1890—91-ik évben összesen 29245 drb hasznos vadat ejtettek el, mely körülbelül 19. 777 frt 31 kr. értéket képvisel. Somogy vármegye 1889-ben 37,338 drb hasznos vadat ejtett el, csak a nagy-atádi járásban az egész megye területén pedig 107.843 frt 70 kr. értékű vadat lövött le. — **A temesvári** erősség három kapuját lerombolják. — **A temesvári rendőrség** Prodan Konstantin körözött bankóhamisítót elfogta. — **Festettich Tassiló** próf szép és kitűnő b.-szentgyörgyi 21,498 hold területű birtokát Sváb Károly főrendházi tag 20 évre bérbe vette évi 78000 frtért. Egy holdra valamivel több mint 3 frt 50 kr. esik. Nálunk a IV. osztályu föld után adóra több esik. — **Áprilisi tréfa.** Pompás mókát eszelt ki egy kölni nagy kávéház tulajdonosa; április elsején ugyanis valamennyi hirlaptartóban a tavaly április 1-jén megjelent számok voltak bele-

illesztve. A titokba beavatottak jót mulattak rajta, amint aránylag sokan, kik szinte csak mechanikusan olvasnak, észre sem vették a dolgot és jó lélekkel nézegették a legújabb híreket, míg aztán mégis rájöttek a turpisságra és elégtétellül meglesték, a mint mások is lépre mentek. — **Uj hajók a Balatonon.** A siófoki parton két új gőzhajó van készülöben, melyek május hóban már vízre bocsáthatók. A mostani „Kelén” gőzhajó neve „Baross” lesz és az új hajók nevei: „Kelén” és „Kolombus.” Az egyik hajó megindítja a közlekedést az eddig elhanyagolt gyönyörű fürdőhelyek: Kenese, Alsó- és Felső Eörs, Almádi között. A hajók beszentelési ünnepélyére Hornig Károly b. püspököt kéri fel. Az ünnepélyen jelen lesz Baross Gábor miniszter is. — **Rétre tévedt gőzhajó.** Szerdán reggel indult el Szegedről Szentesre a gőzhajó s rend szerint aznap délután meg is kellett volna oda érkeznie.

A hajó meg is érkezett Szentesre, de másnap, csütörtökön. Az egy napos késedelem oka az, hogy a hajó a nagy víz miatt utat tévesztett: a csányi rétre került, mely kelepczéből csak 16 órai erőfeszítés után sikerült kimenteni az összes utasok közreműködése mellett.

Ugylátszik az is baj, ha kevés a víz, az is, ha sok. — **Szerencsétlenség.** Ujfalu mosonmegyei helyiségben, egy homokbányában földcsuszamlás következtében az összes munkások el lettek temetve. Ketten belehaltak, a többieket csak nagy nehezen lehetett megmenteni. — **Egy képviselő vadászkaalandja.** Érdekes szalonkavadászatuk volt e hónap 3-ikán Lits Gyula, Veszter Imre, Meszlény Lajos és Szalay Imre országgyűlési képviselőknak. A fejérmegyei Németlázára hívta meg őket vendégül Hoffmann Ede nagybirtokos. Tíz darab erdei szalonkát lőttek s Veszter Imre elejtett egy hatalmas rókát is. Meszlény képviselőt nagy veszedelem fenyegette vadászat közben. Egy ritka nagy-águ vadkan támadta meg s mivel puskája csak sörétre volt megtöltve, nem bírta a félelmes állatot egészen ártalmatlanná tenni.

De nem vesztette el lélekjelenlétét s a mikor már közel ért hozzá, vadászkesével lábaihoz terítette. A nem remélt szákmányt magukkal hozták a képviselők. — **Európa tűzérsege.** Ausztria-Magyarországnak van összesen 272 rendes és lovas ütege 2128 ágyuval, 30 hegyi ütege 120 hegyi ágyuval; a német birodalomnak van 609 ütege 3654 ágyuval; Franciaországnak 900 ütege 5400 ágyuval; Olaszországnak 252 táborig ütege 1512 ágyuval, 9 hegyi ütege 54 ágyuval; európai Oroszországnak 487 táborig ütege 3760 ágyuval, 20 hegyi ütege 156 ágyuval, Azsiában 10 ütege 152 ágyuval; Nagybritanniának Európában 106 táborig és 10 hegyi ütege 636, illetőleg 63 ágyuval; Svédországnak 38 ütege 228 ágyuval; Norvégiának 18 táborig és 4 hegyi ütege 108, illetőleg 24 ágyuval; Romániának 72 táborig s 8 hegyi ütege 432, illetőleg 32 ágyuval; Szerbiának 66 táborig és 8 hegyi ütege 396, illetőleg 32 ágyuval; Montenegrónak 3 táborig és 6 hegyi ütege 24—24 ágyuval; Bulgáriának 30 táborig, 6 hegyi ütege 180, illetőleg 36 ágyuval; Görögországnak 8 táborig, 9 hegyi ütege 48, illetőleg 54 ágyuval stb. — **A sílkösdő** r. kath. templomból két szentségtartó, két kehely rézből tűzbe aranyozott és két kis kézbeli feszület eltávolított. — **Északi fény.** Közelebb ritka szép tűnemenyben gyönyörködtek a Balaton melléken este 7 óra tájban az egész északi égbolt lángba borult; olyan hatalmas volt a pirossága, mintha csak egy

egész város égne valahol a távolságban. Az égbolt pirossága Tihanyán kezdődött és végződött Kenese táján: a tűnemény este 7-től 10-ig tartott, a míg csak teljesen be nem sötétedett. A laikusok azt hiszik, hogy északi fény volt. — **Tapolczán és Dicső Szent Mártonban** helyi és vidéki érdeki hetilap indult meg. — **A kőbányái** vonal két pontján új várócsarnokokat létesítenek. Az egyik csarnok a józsefvárosi pálya udvarhoz, a másik az osztrák-magyar államvasut út kereszteléséhez van tervezve. — **Végrendelkezés fonográf útján.** Egy amerikai milliomos, Anderson Stephen, igazi amerikai módon tett végrendeletet. A szegény milliomos már felesztendeje szélütött volt s kezét nem tudta használni. A közönséges szóbeli végrendelettel nem elégedett meg, hanem hozatott ágyához egy fonográfot, a melybe belemondta végső akarátát. A fonográfot erre lepecsételtek s egy közjegyző a maga levéltárában helyezte azt el. Alig történt meg a lepecsételés, a milliomos meghalt. A temetés után Smithson közjegyző az összes rokonság előtt megszólaltatta a fonográfot, mely elmondta Anderson végrendeletét. Az örökösök rögtön birtokba is vették a különös szóbeli végrendelet alapján a hagyatékot. — **A Szent-István-díj.** A 40 ezer forintos idei Szent-István-díjért augusztus 13-án lesz a mérkőzés a budapesti gyepen. A versenyre 116 lovat neveztek, de ebből 86-ért bánatot jelentettek és így csak 30 ló fog a versenyfutásban részt venni. — **Egy kivándorló tragédiája.** Annak az áldatlan mániának, mely seregestül űzi számos fejmegyei községnek lakosait is a meggazdagodás hiu reményével Amerikába, újabb áldozata van Hermann, bicskei bádogosmester ez előtt egy esztendővel tetemes adósság hátrahagyásával Amerikába hajózott és ott Ohioállamban telepedett meg. A nyomor mely elől menekült, ezerszeres mértékben nehezült a hazáját elhagyott emberre. Egy évi hasztalan küzködés után testben és lélekben összetörve került a napokban vissza szülőhelyére. A sok nélkülözés szédulta lelkének egyensúlyát, megőrült. A dühöngőt, ki az utcza köveit szedi össze és azokat, mint Amerikából hozott kincseket rejtegeti, a Schwartzler-féle gyógyintézetbe szállították. — **Veszélyes.** Első kocavadás: Miért közeledik oly óvatosan és félve az általa lelőtt nyulhoz? Második: Nem lehet tudni, csakugyan kimult-e! — **Spamagel Soma** a Cservenkán megjelenő „Orient“ című lap szerkesztője és az ottani gazdasági népbank könyvelője körülbelül 21000 frt hamis váltó hátrahagyásával megszökött — **Csupán bosszúból.** Ha nekem ilyen rossz gyermekeim volnának mint neked, hát sehova sem vinném őket. Én se viszem őket máshová csak az anyósomhoz. — **Sabjányi Károly** mélykúti tanító jegyet váltott Zadravec Flóra tanítónővel. — **Szerencsétlenség.** Az Apatinban fekvő Fernbach-féle földekre tömegesen járnak a vadak, melyeket a víz kiszorított szokott helyükről. A napokban a csőzházhoz huzódott a többi közt több vaddisznó is. A csősz nem akarta az alkalmat elszalasztani és az ablakon erre kilőve egy vadkant leterített. A csősz felesége kiszaladt és a még életben levő vadkant elkezdte hívogatni, mint a hogy a házi disznókat szokták. De megijárt vele. Mihelyt a vadkan észre vette az asszonyt, felugrott és az egyik lábszárát egész hosszában fölszakította. Az asszony sebe bár súlyos, de nem életveszélyes.

Nyilttér.*)

T. Moldoványi József urnak.

Régóta tőröm önnek rágalmasait, mikkel hátam mögött illet, azt a nyilatkozatot azonban, amit legutóbb a család előtt tett, elvárom hogy vagy ott, vagy hirlapilag vonja vissza, ellenkező esetben összes rágalmasaiért, méltó elégtételt veszek önön.

Szendrey Mihály.

NB. Moldoványi ur a család előtt egy oly szót is használt többes számban, melylyel engem is érintett és pedig minden ok nélkül, amiért is követelem külön a vissza vonást a legrövidebb idő alatt. Huszonnégyszáz órán belül elvárom tehát intézkedését, ha művelt embernek tartja magát.

Szendrey Imre.

*) E rovat alattiakért nem felelős a Szerk

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Korrent Endre

aranyozó.

A n. é. közönség becses figyelmébe és pártfogása alá helyezem és ajánlom az általam helyben berendezett (aranyozó mintaműhelyemet), fő törekvésemet pedig e cél eléréséhez; kitűnő anyag, a melyből sajátkezű munkám solid gyártásához a jó izlés és pontos kiszolgáltatás biztosítottik. Vállalataim mindennemű e szakba vágó új és öreg, templom és palotai díszítések, torony gomb-kereszt és csillár; továbbá kő- és fa-faragványok, vas- és gipsz-öntvények aranyozását és festését; consol asztaltitkórral, virág- és képállvány, butorok aranyozása és mindennemű keretek a legfinzabb kivitelben; tiszta és valódi mosható arany, fekete, barna és antik bronzé ugyanint: régi képek tisztítását, lelkiismeretes jutányos áron eszközölök.

Kitüntetve kegyes bizalmukért, maradok mély tisztelettel

Korrent Endre

diszitő és aranyozó.

I. kör Manojlovits Miló-féle ház.

Hirdetmény.

Kovacsics Emilné almási a vasut állomás mellett — 301 katasztralis hold, szántóföld 163 hold
kaszáló 47 „
legelő 91 „
összesen 301 hold,

katasztralis hold 3, esetleg 6 évre kiadó.

Feltételek megtudandók Kovacsics Emil urnál Mihály-utca 7. számú házban.

LEGOLCSÓBB MAGYAR NAPI LAP

MAGYAR FÖLD

KÖZGAZDASÁGI ÉS POLITIKAI NAPI LAP

teljesen független programmal.

SZERKESZTIK

LÖCHERER ANDOR és KORMOS ALFRÉD.

A Magyar Föld bel- és kül munkatársai közt a politikai és közgazdasági téren szereplő férfiak egész sorát találjuk.

ELŐFIZETESI ÁRA:

negyedévre 3 frt, egy hóra 1 frt.

A »Magyar Föld« előfizetői a lap ingyenhirdetési rovatát nagy sikerrel használják.

KÜLÖNBÖZŐ MELLÉKLETEK

Mutatványszámokat ingyen és bérmentre küld:

a »MAGYAR FÖLD« kiadóhivatala

Budapest, Erzsébet-körút 21. sz.

Értesítés.

A »Szabadkai kereskedelmi és iparbank« igazgatósága ezenel tudomására hozza a n. é. közönségnek, hogy 1891-ik évi április hó 15-től kezdve:

A felmondási határidőhöz nem kötött új betétek utáni kamatlábat 4 $\frac{1}{2}$ %-ban, a felmondási határidőhöz kötött új betétek utáni kamatlábat 5%-ban állapítja meg.

A kölcsönök utáni kamatlábat pedig ugyancsak a fenti időtől számítva 8%-ról—7%-ra, tehát 1%, azaz egy százalékkal lesz állítja.

Megjegyeztetik, hogy bárminemű alapítványi- és árvtári betétek után adómentes 5%-ot fizet és hogy ezen intézkedés az eddigi betétekre nem vonatkozik.

Tisztelettel

Az igazgatóság.